

Nieuwsbrief
Programma Duurzaamheid,
Energie en Klimaat nr. 2-2026

EMM
EN

Inhoudsopgave

1. Stand van zaken Deelnet Emmen pag.2
2. Samenwerken aan klimaatadaptatie pag.4
3. Uitvoeringsteam gebouwde omgeving pag.6
4. Innovatiestraatje en Duurzaamheidsloket Kleepassage pag.7
5. Uitvoeringsplannen Delftlanden en Parc Sandur pag.8

Deelnet Emmen

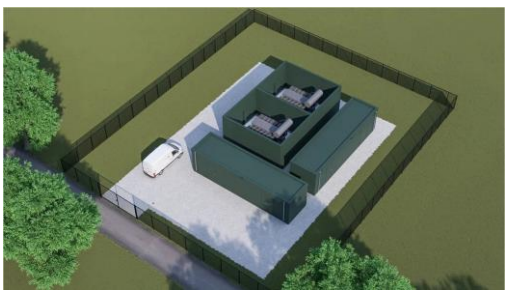
Deelnet Emmen en Veenoord-Boerdijk (hoogspanningsniveau HS-stations)
Voor het Deelnet Emmen (HS Bargermeer, HS Weerdinge en de ondergrondse kabels) is Tennet druk in voorbereiding voor de ruimtelijke procedures door het uitvoeren van verschillende onderzoeken. Een concept van de MER wordt opgesteld waar we als gemeente al in een vroeg stadium meekijken. Op deze manier kunnen we de ruimtelijke procedure gemakkelijker doorlopen als het zover is.

Daarnaast zijn er concrete werkzaamheden op Veenoord – Boerdijk betreffende de realisering van het HS-station. Om de gemeenteraad op de hoogte te houden is vlak voor het zomerreces een bezoek ter plaatse geweest.

Regelstations
Om van het hoogspanningsniveau de elektriciteit op het juiste niveau te kunnen doorzetten binnen de gemeente zijn een aantal grote stations nodig. Achter elk HS-station van Tennet komt een station van Enexis. Op Veenoord-Boerdijk is deze al in aanbouw. Daarnaast zijn de voorbereidingen voor de locaties Bargermeer en Weerdinge bij Enexis in volle gang. Hierbij helpen we als gemeente door de vragen te beantwoorden, maar ook te bemiddelen bij de diverse partijen. Daarnaast wordt de locatie Zwet in Klazienaveen nog uitgebreid, waar de voorbereidingen in september van start gaan.

Middenspanningsniveau (MS-stations)
Voor de beschikbaarheid van elektriciteit voor de diverse eindgebruikers spelen MS-stations een grote rol. We hebben momenteel inzichtelijk dat er 12 nieuwe stations moeten worden gerealiseerd en 1 bestaand station moet worden uitgebreid. De realisatie van de uitbreiding staat gepland voor volgend jaar, daarnaast zijn 2 nieuwe stations al grotendeels voorbereid (te weten: Ullevi en de Waanderweg) en kunnen volgend jaar ook gerealiseerd worden. Voor de overige stations zijn we inmiddels gestart met het zoeken naar locaties in samenwerking met Enexis.

Impressie MS station

Laagspanningsniveau (LS-stations)
De LS-stations (ook wel trafostations genoemd) staan in de wijk zelf. De werkzaamheden voor realisering hebben daarom veelal de grootste invloed op de omwonenden. Om deze reden zijn we het laatste jaar druk bezig geweest om afspraken te maken met Enexis over hoe we omgaan met de realisatie van wijkstations in de gemeente Emmen. Een groot deel van deze afspraken gaan dan ook over de communicatie in de buurt. Inmiddels hebben we een werkwijze kunnen implementeren, zie ook het kopje trafotafel.

Op dit moment worden realisatiewerkzaamheden uitgevoerd in 1 wijk (Foxel). Daarnaast zijn verschillende wijken in voorbereiding, waarbij de uitvoering van een enkele wijk (Parc Sandur) begin volgend jaar verwacht wordt.

Trafotafel
Omdat we naar verwachting te maken krijgen met een groot aantal nieuwe LS-stations (300+), zijn we op zoek gegaan naar een werkwijze waarop we snel een antwoord aan Enexis kunnen geven omtrent de locatie, inpassing en afwerking. Dit hebben we gevormd in de trafotafel. De werkwijze is dat Enexis op basis van technische eisen aangeeft waar een of meerdere LS-stations moeten worden toegevoegd. Vervolgens vindt er op korte termijn een schouw plaats met de coördinator kabels en leidingen, waardoor gezamenlijk een locatie wordt gekozen.

Nadat de locatie bekend is wordt deze op de trafotafel behandeld. Bij de trafotafel zitten veel teams aan, waardoor een integrale afweging wordt gemaakt. Daarnaast kunnen veel teams meekijken met de agenda en de besluitpunten zodat de organisatie goed op de hoogte is van de laatste ontwikkelingen of desgewenst kan aansluiten indien het raakvlakken heeft.

Uitkomst van de trafotafel is een akkoordbrief voor de locatie en afwerking van het LS-station met daarbij (indien van toepassing) een inrichtingstekening. Uiteraard gaat deze brief naar Enexis. Daarnaast wordt deze verstuurd aan team BOR voor de realisering van de groeninpassing, team VGZ voor het vestigen recht van opstal en worden de kosten verhaald bij Enexis.

Voor de MS-stations heeft Enexis een groter zoekgebied, maar ook een groter grondoppervlak nodig. Dit betreft 360 tot 1900 m² inclusief omringende bestrating. Als trafotafel zoeken we in een heel vroeg stadium naar locaties voor de stations. We wisselen locaties uit met Enexis totdat we een geschikte locatie hebben gevonden. Als die gekozen is gaan we verder met advies over afwerking en de eventuele inpassing, waarna de werkwijze hetzelfde is als bij LS-stations.

Communicatie met buurtbewoners
Ruim voordat de laag of middenspanningsstations gerealiseerd worden neemt Enexis samen met de uitvoerende aannemer contact op met de betreffende buurt of wijk door middel van een aankondigingsbrief. Als er een grote impact is, wordt er soms gekozen om een kleinschalige informatiebijeenkomst in de buurt te organiseren. Indien nodig zullen aanvullende persoonlijke gesprekken plaatsvinden over bijvoorbeeld rechten van opstal voor de kabels. Tijdens de uitvoering wordt bij bebouwd gebied gebruik gemaakt van de BouwApp, waar regelmatig updates worden gegeven over de werkzaamheden, planning en eventuele wegomleiding of tijdelijke hinder.

Samenwerken aan klimaatadaptatie

Werksessies
In april zijn we begonnen met een reeks werksessies over klimaatadaptatie binnen de gemeente Emmen. Dit komt nog voort uit het uitvoeringsplan klimaatadaptatie 2022. Het doel is om team overstijgend samen te werken op dit thema. Wij zien deze samenwerking als een randvoorwaarde om goed met deze opgave aan de slag te gaan omdat klimaatadaptatie met veel andere opgaven verweven is en op veel manieren impact heeft op onze fysieke leefomgeving.

Zo erkennen we dat het water en bodemsysteem en ecologie een belangrijke rol spelen in een klimaatbestendige toekomst. Deze inzichten hebben we gedeeld met de stuurgroep DEK die akkoord is met de verdere uitwerking van dit thema in een omgevingsprogramma duurzame fysieke leefomgeving. Daarnaast is het belangrijk om werkafspraken hierover te maken voordat het omgevingsprogramma is gerealiseerd om verkeerde afslagen tussentijds te voorkomen. Deze werksessies zijn de eerste stappen richting deze verdere uitwerking.

De werksessies worden vanuit team beleid leefomgeving en programma DEK georganiseerd en bijgewoond door collega's uit team POR, BOR, ECO, PMT, SOR/USB, PMT, BLE, ROW, VLO, ABS, BOS. Hiermee hebben wij een zeer goede vertegenwoordiging van de complete ambtelijke keten die met klimaatverandering te maken heeft.

De eerste sessie vond plaats in het ATLAS-theater en werd afgetrapt door onze gemeentesecretaris. Tijdens deze sessie hebben we het thema geïntroduceerd en opgehaald op welke manier hier al aan gewerkt wordt en hoe het beleefd wordt.

Tijdens de tweede sessie zijn we een kijkje gaan nemen over de schutting door met collega's uit de gemeente Zwolle te praten over de kansen en uitdagingen rondom dit thema. Dit hebben we gedaan in de vorm van een excursie.

De volgende sessies die gaan komen, zullen een procesmatige inhoudelijke smaak gaan krijgen want er wordt ingegaan op onze manier van samenwerken, en op de manier waarop we deze actuele opgaven aanvliegen.

Wij willen ambtelijk goed op elkaar ingespeeld raken door de meest invloedrijke mechanismen die bijdragen aan klimaatrobuustheid een plek te geven in de samenwerking. Dit zijn het water en bodemsysteem en biodiversiteit. Deze willen we integraal oppakken zodat we de doelstelling kunnen halen om in 2050 daadwerkelijk klimaat robuust te zijn.

Waarom doen we dit?
Het rijk heeft in de nationale omgevingsvisie het langetermijndoel vastgesteld dat Nederland klimaatbestendig en water robuust moet zijn ingericht in 2050. Ook in onze eigen omgevingsvisie hebben we dit doel gesteld. Klimaat robuust zijn richt zich in eerste instantie op de 4 dreigingen die voortkomen uit klimaatverandering namelijk; wateroverlast, hittestress, droogte en overstromingen. In Zuidoost-Drenthe hebben we vooral te maken met droogte, wateroverlast en hittestress. Emmen houdt zich op dit moment bezig met het wegwerken van knelpunten als direct gevolg van deze klimaatdreigingen. Met name vanuit water en riolering wordt hier veel aandacht aan besteed om een veilige en gezonde leefomgeving voor onze inwoners te blijven garanderen. Deze inzet blijft erg belangrijk.

Hoewel het aanpakken van directe knelpunten belangrijk is, gaat klimaatadaptatie verder dan dat. Want het klimaat blijft veranderen en de leefomgeving moet in deze verandering meebewegen, als we ervoor willen zorgen dat Emmen ook op lange termijn een fijne woon/werk/leefomgeving blijft. Dit betekent dat we ook vooruit moeten kijken om te voorkomen dat meer soortgelijke knelpunten zich überhaupt voor gaan doen. Dit klinkt als een kleine extra stap, maar heeft grote gevolgen voor de manier waarop we naar dit vraagstuk kijken. De knelpunten worden hiermee in perspectief geplaats omdat gebiedsontwikkeling in brede zin in relatie tot het water en bodemsysteem en biodiversiteit dan ook aan bod komen.

Dit zou zich moeten vertalen in een andere manier van werken, en in het inzetten van slimme combinatie van functies. Klimaatadaptatie verandert daardoor van een reactieve opgave, naar een opgave waarvoor we zowel op tactisch als strategisch niveau over na moeten denken.

Wanneer ben je klimaatrobuust?
Een wadi, een bomenrij, een waterberging worden vaak terecht als oplossingen gezien maar met een belangrijke nuance. Al deze losse onderdelen moeten in samenhang benaderd worden om succesvol bij te dragen aan onze weerbaarheid in het veranderende klimaat. Klimaatrobuustheid is namelijk niet iets wat je kan aanwijzen in de omgeving. Het is een eigenschap van de fysieke leefomgeving die ontstaat wanneer genoeg onderdelen zoals wadi’s, bomenrijen etc. op de juiste manier zijn geïntegreerd in een omgeving. Hierdoor raakt deze opgave allerlei beleidsterreinen waaronder ruimtelijke ontwikkeling, groen, water gezondheid etc.

Uitvoeringsteam Gebouwde Omgeving

Om de ambities uit het programma Duurzaamheid, Energie en Klimaat (DEK) waar te maken, zijn we vanaf april gestart met de voorbereiding van opzetten van een nieuw Uitvoeringsteam Gebouwde Omgeving (UGO) binnen onze organisatie. Dit team gaat inwoners de komende jaren actief ondersteunen bij het verduurzamen van hun woning en het zetten van stappen richting aardgasvrij wonen.

Waarom een nieuw team?
Met de inrichting van dit team proberen we vaart te gaan maken in het aardgasvrij(ready) krijgen van de woningen (koop) en huishoudens daarin te activeren en indien nodig te ondersteunen.

Er zijn de komende tijd nog een aantal subsidiemogelijkheden waar inwoners gebruik van kunnen maken, zoals o.a. het Volkshuisvestingsfonds. We proberen in ieder geval te zorgen dat deze subsidies zoveel mogelijk worden benut voor de verduurzaming van de woningvoorraad. Ervaringen met de Regiodeal in o.a. Angelslo en Emmerhout leert dat alleen informatie verstrekken en attendering op subsidiemogelijkheden niet voldoende is.

Veel inwoners hebben behoefte aan betrouwbaar advies en, afhankelijk van kennis en mogelijkheden, een vorm van collectieve of persoonlijke begeleiding en praktische ondersteuning. Inwoners lopen aan tegen ingewikkelde regelgeving, financieringsvragen, beperkte technische kennis of taal- en digitale barrières.

Het team UGO zal voor de komende jaren (t/m 2031) als een zichtbare en professionele uitvoeringsorganisatie inwoners gaan adviseren en actief ondersteunen, dichtbij huis (collectieve wijk-gebiedsaanpak), via inrichting van loketfuncties en waar nodig achter de voordeur.
Voor inwoners blijft het team herkenbaar naar buiten treden onder de naam Emmen geeft Energie.

Hoe ziet de uitvoering eruit?
Op dit moment zijn er in de uitvoering enkele fixers, een groep (vrijwillige) energiecoaches en twee energieadviseurs ondergebracht bij BLE.

Op een belangrijk onderdeel, namelijk communicatie wordt op dit moment al gewerkt aan het upgraden en updaten van onze informatieverstrekking aan inwoners (o.a. via de website Emmen geeft Energie).

De informatie- en adviesfunctie vindt plaats via twee lijnen. Het provinciaal werkende Drentse Energieloket (DEL) pakt een belangrijk deel van deze rol op en uiteraard het UGO i.o.

Het nieuwe team zal gaan bestaan uit een teamleider, een coördinator, een communicatiemedewerker, 2 procesbegeleiders en 2 projectleiders, een aantal fixers en (vrijwillige) energiecoaches en zal begin 2027 doorgroeien naar circa 8 energieadviseurs.

De werkzaamheden vinden plaats vanuit het gemeentehuis, op enkele externe spreekuur-locaties, waarvan het Duurzaamheidsloket aan de Kleepassage er één is en uiteraard in de wijken/dorpen en bij mensen thuis.

Het team zal zowel intern als daarbuiten samenwerking zoeken met beleid en het sociaal domein (denk aan het aanpakken van energiearmoede) en partners buiten de deur als het al genoemde DEL, welzijnsorganisaties, energiecoöperaties, EOP's en lokale collectieve initiatieven. Belangrijke partners zijn uiteraard betrouwbare commerciële bedrijven die uitvoering geven aan de (isolatie)maatregelen in de woning.

De uitdaging wordt te zoeken naar manieren om ook inwoners zelf te activeren om elkaar te helpen en ondersteunen.

Stand van zaken op dit moment
Het inrichtings- en formatieplan is klaar en gaat op korte termijn naar de OR voor advies. Hierop volgt het zo snel mogelijk werven van extra energieadviseurs ter aanvulling op de huidige twee adviseurs.

De opening van het Duurzaamheidsloket zal in oktober plaatsvinden. De bemensing zal deels plaatsvinden vanuit het DEL. De inzet is openstelling voor circa 1,5 dag per week en te kijken hoe het qua activiteit gaat lopen.

Innovatiestraatje en Duurzaamheidsloket Kleepassage

Samen werken aan de stad van morgen

Een plek midden in Emmen waar leren, maken en samenwerken samenkomen. Met inwoners, studenten en ondernemers.

Doel en werkwijze

Het innovatiestraatje is een plek waar vragen uit de samenleving centraal staan. Studenten en creatieve makers werken hier aan maatschappelijke vraagstukken en ontwikkelen oplossingen die bijdragen aan Emmen en haar bewoners. Studenten doen onderzoek, geven advies vanuit hun vakgebied en organiseren activiteiten voor en met de omgeving.

Samen leren en werkwijze

Leren van en met elkaar is essentieel: mbo-, hbo- en wo-studenten leren van elkaar én van bewoners, in een inspirerende omgeving waarin iedereen kennis en ervaring inbrengt.

Locatie en initiatiefnemers

Om dit mogelijk te maken realiseren we in het centrum van Emmen een innovatiestraatje: een serie leegstaande panden die samen worden ingericht als creatieve en innovatieve broedplaats. De initiatiefnemers zijn Gemeente Emmen, NHL Stenden, DCTerra, Greenwise Campus en Facet.

De Groene Huiskamer

De groene kamer is een ontmoetingsplek voor inwoners, volledig in het teken van duurzaamheid. Je ontdekt hier wat je zelf kunt doen in huis en in het dagelijks leven: van energie besparen en afval verminderen tot bewuster omgaan met textiel en kleding. Kom langs, laat je inspireren en ontdek hoe kleine stappen een groot verschil kunnen maken.

Duurzaamheidsloket

In de Groene Huiskamer vind je ook het Duurzaamheidsloket. Dit is een fysieke plek waar inwoners terechtkunnen voor persoonlijk advies over het verduurzamen van hun woning. Met praktische voorbeelden, inspiratie en deskundige ondersteuning wordt duurzaamheid concreet en haalbaar. Heb je vragen over isolatie, energie of andere duurzame keuzes? Loop gerust binnen en laat je adviseren.

https://innovatiestraatje-emmen.nl/

Uitvoeringsplannen Delftlanden en Parc Sandur

Uitvoeringsplan Delftlanden
Samen met een aantal bewoners van de wijk Delftlanden, is IF Technology geselecteerd als bureau dat het technisch onderzoek voor Delftlanden gaat uitvoeren. Dit onderzoek is net opgestart. IF gaat eerst verkennen of er mogelijkheden zijn voor een collectief systeem, waarbij wordt gekeken naar de kansen en mogelijkheden voor een combinatie met Delftlanden II en III (uitbreidingsgebieden). De bewoners van Delftlanden worden medio oktober bijgepraat tijdens een bewonersbijeenkomst.

Uitvoeringsplan Parc Sandur
Op 2 september was er een bewonersbijeenkomst voor bewoners van Parc Sandur, die volgde op twee eerdere bijeenkomsten op 3 en 30 juni. Adviesbureau DWTM (De WarmteTransitieMakers) heeft toegelicht welke alternatieven voor aardgas passend zijn in Parc Sandur en interessant genoeg om nader te verkennen. DWTM heeft in eerste instantie gekeken naar de beschikbaarheid van een bron, de benodigde en beschikbare ruimte (onder- en bovengronds), de warmtevraag in het gebied, wet- en regelgeving en een vergelijking (op hoofdlijn) ten aanzien van de (eindgebruikers)kosten.

Op basis van het uitgevoerde onderzoek, concludeert DWTM dat in Parc Sandur alleen individuele oplossingen en (mogelijk) kleine collectieve oplossingen interessant zijn. In het gesprek dat daarop volgde, bleek bij diverse bewoners de wens te bestaan om, in afwijking van het advies van DWTM, toch ook het alternatief ‘groen gas in combinatie met een hybride warmtepomp’ diepgaander te onderzoeken. Die wens wordt ingewilligd. Bij een peiling aan het eind van de bijeenkomst bleek dat een ruime meerderheid zich kon vinden in het advies van DWTM en in de uitkomst van de avond.

Foto: Peiling onder bewoners: kun je je vinden in het advies van DWTM en de uitkomst van deze avond?

Dit betekent dat de opties ‘collectieve systemen’ en 100% ‘klimaatneutrale gassen’ niet diepgaander worden onderzocht voor Parc Sandur[1]. De overgebleven alternatieven worden door DWTM verder uitgewerkt, met als doel bewoners inzicht te geven in de voor- en nadelen van de verschillende oplossingen, gevolgen voor de woning, indicatie van de (energie)kosten, enzovoorts.

---

[1] De wijkbewoners moeten (bij het schrijven van dit artikel) hierover nog worden geïnformeerd en krijgen de gelegenheid om hierop te reageren. Als er zwaarwegende argumenten tegen het advies worden ingebracht, kan het advies worden gewijzigd. De tussenrapportage dient daarnaast ook nog te worden voorgelegd aan de Stuurgroep DEK.